

§ 129

Helsingin kaupungin talousarvio vuodeksi 2020 ja taloussuunnitelma vuosille 2020 - 2022

HEL 2019-003760 T 02 02 00

Päätös

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päätti hyväksyä liikenneliikelaitoksen vuoden 2020 talousarvioesityksen ja vuosien 2020-2022 taloussuunnitelmaesityksen sekä lähettää ne edelleen kaupunginhallitukselle.

Johtokunta toteaa, että investointibudjetin sopeuttaminen on edellyttänyt kaupungin kehityksen kannalta olennaisten hankkeiden kuten Tuusulanväylän kaupunkibulevardin raitioinvestointien siirtämistä kahdella vuodella, metron kulunvalvonnan uudistamisen ja mahdollisen automatisoinnin siirtämistä eteenpäin sekä Koskelan raitiovarikon siirtämistä yhtiön toteuttamana kaupungin investointibudjetin ulkopuolelle.

Käsittely

Johtokunta täydensi yksimielisesti päätösehdotusta puheenjohtaja Laura Rissasen esityksestä:

"Johtokunta toteaa, että investointibudjetin sopeuttaminen on edellyttänyt kaupungin kehityksen kannalta olennaisten hankkeiden kuten Tuusulanväylän kaupunkibulevardin raitioinvestointien siirtämistä kahdella vuodella, metron kulunvalvonnan uudistamisen ja mahdollisen automatisoinnin siirtämistä eteenpäin sekä Koskelan raitiovarikon siirtämistä yhtiön toteuttamana kaupungin investointibudjetin ulkopuolelle."

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Ari Päivärinta, taloussuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 78433
ari.paivarinta(a)hel.fi

Liitteet

1 HKL Talousarvio- ja taloussuunnitelmaesitys 2020-2022_johtokunta_22.8

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päättää hyväksyä liikenneliikelaitoksen vuoden 2020 talousarvioesityksen ja vuosien 2020-2022 taloussuunnitelmaesityksen sekä lähettää ne edelleen kaupunginhallitukselle.

Esittelijän perustelut

Yleistä

Johtokunnan jäsenille jaetaan esityslistan liitteenä HKL:n talousarvio- ja taloussuunnitelmaesitys vuosiksi 2020 - 2022. Suunnitelma sisältää tavoitteet, toimintasuunnitelman, tulos- ja rahoituslaskelmat sekä investointi- ja henkilöstösuunnitelman. Investointisuunnitelma on tehty vuosille 2020 - 2029.

HKL:n tavoiteohjelma 2016 - 2024 hyväksyttiin HKL:n johtokunnassa keväällä 2016. Talousarviossa asetetut tavoitteet pohjautuvat HKL:n tavoiteohjelman tavoitteisiin sekä valtuuston vuonna 2017 hyväksymään kaupungin strategiaan.

Kaupunginhallituksen 6.5.2019 päättämässä vuoden 2020 talousarvio-ohjeistuksessa ja talousarvioraamissa HKL:n investointisuunnitelman vuosikehykseksi on asetettu enintään 150,0 milj. euroa eli 10-vuotissuunnitelman raamiksi enintään 1 500,0 milj. euroa. Keväällä 2019 HKL:n tekemän alustavan vuosien 2020-2029 investointisuunnitelman loppusumma oli yli 2 000 milj. euroa.

HKL on kesän aikana käynyt läpi kaupunginkanslian kanssa HKL:n investointisuunnitelmaa ja raamia. HKL esittää johtokunnalle kaupunginkanslian ja kaupunkiympäristötoimialan kanssa yhdessä valmistellun mukaisesti vuosien 2020-2029 investointisuunnitelmaa, jonka kokonaissumma on 1 762 milj. euroa. Kaupunginhallituksen hyväksymään talousarvioraamiin (1 500,0 milj. euroa) on lisätty HKL:n vuosien 2017-2018 käyttämätön investointibudjetti 167,0 milj. euroa. Lisäksi raamissa on huomioitu kaupunginvaltuuston keväällä 2019 hyväksymän Raide-Jokerin hankesuunnitelman korotusvaikutus, joka on 95,0 milj. euroa verrattuna viime vuonna tehtyyn investointisuunnitelmaan 2019-2028.

Toimintaympäristön muutokset

HKL:n toimintaan vaikuttavat merkittävimmät toimintaympäristön muutokset koskevat sekä joukkoliikenneinvestointien ajoittumista että liikenteen operointiliiketoiminnan kustannustehokkuutta.

HKL mahdollistaa Helsingin seudun väestökasvun hallitun etenemisen ja kaupunkirakenteen tiivistämisen toteuttamalla onnistuneesti lukuisia

yhteiskunnalle tärkeitä joukkoliikenteen infrastruktuurihankkeita sekä kehittämällä ja tuottamalla kestäviä liikkumispalveluita.

Väestönkasvu ja tiivistyvä kaupunkirakenne ennustavat joukkoliikenteen matkustajamäärien kasvua lähivuosille. HKL vastaa näihin tarpeisiin useilla eri hankkeilla, kuten Raide-Jokeri, Kruunusillat, Kalasataman raitiotie ja Länsimetron jatkuminen Kivenlahteen. Nämä lisäävät merkittävästi HKL:n kalusto-, kuljettaja- ja kunnossapidon kapasiteetin tarvetta.

Väestön ikääntyminen sekä monimuotoisuuden lisääntyminen kasvattavat vaatimuksia joukkoliikennepalvelujen esteettömyydelle, opasteiden selkeydelle sekä korostaa turvallisuuskysymyksiä entistä näkyvämmiin. HKL:n osalta tämä tarkoittaa panostusta asema- ja pysäkiympäristöjen sekä kaluston viihtyisyyteen ja esteettömyyden lisäämiseen. Sekä valtakunnalliset että kaupungin tiukentuvat ympäristötavoitteet asettavat uusia vaatimuksia esimerkiksi uusiutuvan energian hankintaan, energia- ja materiaalitehokkuuteen. Näiden huomiointi esimerkiksi infrahankkeissa mahdollisesti muuttaa niiden kustannusrakennetta.

Tavoitteenamme on, että myös jatkossa HKL:n hanke- ja teknologiaosaamisen korkean tason ja kustannustehokkuuden ansiosta pääkaupunkiseudun raitio- ja metroliikennehankkeet ovat yhteiskunnalle kannattavinta toteuttaa HKL:n toimesta.

Suoritemuutokset 2020-2022

Metroliiikenteessä varaudutaan jatkamaan Tapiolaan päättyvien junien liikenne Matinkylään asti ruuhka-aikana vuonna 2020. Lisäksi metroliiikennettä on tarkoitus tihentää arki- ja lauantai-iltaisain noin kello 20-21 sekä hieman aikaistamaan sunnuntaiaamujen liikenteen aloitusta. Länsimetron jatko Kivenlahteen toteutuu suunnittelukauden jälkeen. Oletuksena on, että vyöhykehinnointelu lisää metroliiikenteen käyttöä Espoossa.

Raitioliikenteen ajokilometrit nousevat vuodesta 2019 vuoteen 2022 noin 4 %:lla. Vuonna 2020 Hämeentien perusparannus aiheuttaa vielä muutoksia raitioliikenteessä.

Vuonna 2021 on tarkoitus ottaa käyttöön Hernesaaren raitiotien 1. vaihe Hietalahti-Eiranranta. Vuonna 2021 varaudutaan myös Ilmalan raitiotien ja Atlantinkadun raitiotien käyttöönottoon.

Vuonna 2022 Jätkäsaaren raitiolinjasto täydentyy, kun Bunkkerin kääntöpaikka otetaan käyttöön ja linjoja jatketaan kääntöpaikalle.

Talousarvion sitovat tavoitteet 2020

Talousarviossa on esitetty HKL:n sitovat toiminnalliset tavoitteet:

- Tilikauden tulos vähintään nolla.
 - Liikennöinnin luotettavuus raitio- ja metroliikenteessä säilyy vähintään vuoden 2016 tasolla
- Raitioliikenne 99,84 % (toteuma 2018: 99,84 %)
Metroliikenne 99,84 % (toteuma 2018: 99,84 %)
- Asiakastyytyväisyys (liikennöitsijäarvosana) paranee vuodesta 2018 ja saavuttaa seuraavat tavoitetasot:

Raitioliikenne 4,03 (toteuma 2018: 4,01)
Metroliikenne 4,05 (toteuma 2018: 3,90)

Talousarvion muut toiminnalliset tavoitteet

Talousarviossa on esitetty HKL:n henkilöstötavoitteet:

- Henkilöstötyytyväisyyskyselyssä mitattu johtamisen ja esimiestyön arvosana paranee.
- Vakavista työtapaturmista johtuvien sairauspoissaolopäivien määrä laskee 25 %.

Edellä mainittujen tavoitteiden lisäksi esityksen liitteenä olevassa talousarviokirjassa on esitetty HKL:n ympäristö- ja vastuullisuustavoitteet, energiatehokkuustavoitteet sekä esteettömyystavoitteet.

Käyttötalous 2020

HKL:n liikevaihto on 223,6 (2019: 212,4) milj. euroa vuonna 2020. Liikevaihto muodostuu seuraavista eristä:

- HSL:ltä laskutettavista liikennöintikorvauksista raitioliikenteestä 57,3 (2019: 53,3) milj. euroa, metroliikenteestä 41,5 (2019: 41,9) milj. euroa ja Suomenlinnan lauttaliikenteessä 4,1 (2019: 5,0) milj. euroa eli yhteensä 102,9 (2019: 100,1) milj. euroa. Raitioliikenteessä korvaustasoa nostaa uuden vaunukalustosta tulevat poistot ja korot, jotka HKL korvaa liikennöintikorvauksessa. Lauttaliikenteessä korvaustaso laskee, vuoden 2019 korvaustasoa nostaa lautan telakointi.
- HSL:ltä laskutettavasta infrakorvauksesta 84,8 (2019: 84,2) milj. euroa. Infrakorvaus sisältää metro-, raitio-, juna-, bussi- ja lauttaliikenteenliikenteen infraomaisuuden pääomakuluja sekä ylläpito- ja hallintokuluja.

22.08.2019

- Helsingin kaupungilta saatavasta tuesta 22,2 (2019: 14,3) milj. euroa. Tuella korvataan sellaiset infran kaltaiset menoerät, joita HKL ei voi laskuttaa HSL:ltä HSL:n perussopimuksen mukaan. Länsimetron vastikekulut siltä osin kuin HSL ei niitä korvaa nostavat kaupungin tukea vuonna 2020.
- Muista myyntituotoista 13,7 (2019: 13,7) milj. euroa, joka sisältää pääosin HKL:n laskutusta länsimetron ylläpidosta LM Oy:ltä.

Valmistusta omaan käyttöön on 6,4 (2019: 6,8) milj. euroa, joka sisältää ratojen rakentamiseen ja kunnossapitoon liittyviä töitä, vanhojen raitiovaunujen peruskorjauksia sekä HKL:n hankepalveluiden ja Raide-Jokeri-hankkeen menot.

Liiketoiminnan muut tuotot, 20,5 (2019: 19,4) milj. euroa, koostuvat pääosin vuokra- ja mainostuloista.

Aineita ja tarvikkeita on budjetoitu 20,1 (2019: 21,1) milj. euroa. Suurin erä on sähkömaksut 11,2 (2019: 11,9) milj. euroa.

Ulkopuolisten palvelujen ostoihin on budjetoitu 43,4 (2019: 44,4) milj. euroa. Suurimmat yksittäiset menoerät ovat vartiointi 6,8 (2019: 7,8) milj. euroa, koneiden ja laitteiden kunnossapito ja huolto 6,2 (2019: 5,3) milj. euroa, asiantuntijapalvelut 5,9 (2019: 6,1) milj. euroa, Suomenlinnan lauttaliikenteen korvaus 4,6 (2019: 5,4) milj. euroa, rakennusten korjaus, kunnossapito ja huolto 3,4 (2019: 3,2), rakennusten siivoukset 2,4 (2019: 2,5) milj. euroa ja muut ulkopuoliset palvelut 2,6 (2019: 2,6) milj. euroa. Muihin ulkopuolisiin palveluihin on budjetoitu kaupunkipyöräpalvelun palvelumaksut.

Palkkojen ja palkkioiden arvioidaan olevan 58,7 (2019: 52,4) milj. euroa. Henkilösivukulut ovat yhteensä 16,1 (2019: 14,4) milj. euroa. HKL:n keskimääräinen henkilömäärä on 1 363 henkilöä vuonna 2019 eli 70 henkilöä vuotta 2019 enemmän. Palkoissa on huomioitu lomarahojen palautuminen normaaleiksi Kikyn jälkeen.

Talousarviovuonna poistot ovat 52,0 (2019: 46,9) milj. euroa. Poistotasa nostaa uusien raitiovaunujen poistot 0,9 milj. eurolla. Myös esimerkiksi metroasemien peruskorjaukset ja Pasilan keskustakortteliin liittyvien investointien valmistuminen lisäävät poistoja vuonna 2020.

Liiketoiminnan muut kulut ovat 27,9 (2019: 22,2) milj. euroa. Liiketoiminnan muissa kuluissa suurin erä on vuokrat ja vastikkeet. HKL:n Länsimetro Oy:lle maksamat hoito- ja rahoitusvastikkeet nostavat vastikemenoja 5,0 milj. eurolla vuodesta 2020.

Lainojen korkokulut ovat 6,1 (2019: 5,5) milj. euroa vuonna 2020. HKL maksama tuottotavoite pääomalle A on 9 % eli 8,4 milj. euroa vuodes-

sa. Lisäksi HKL palauttaa Helsingin kaupungille HSL:ltä laskutetut infraomaisuuden korkotuotot 19,5 (2019: 19,5) milj. euroa. Vastaavat korkotuotot ovat tulona HSL:ltä HKL:n liikevaihdossa.

HKL:n tulos ennen varauksia on -1,7 (2019: 2,5) milj. euroa.

Investointivarausten lisäyksiä on budjetoitu 1,1 milj. euroa ja poistoeurojen vähennyksiä 2,9 milj. euroa.

Käyttötalous 2021-2022

Taloussuunnitelmavuodet 2021-2022 on suunniteltu vuoden 2020 rahnarvoon.

Vuosina 2021-2022 menoerissä on huomioitu tuottavuuden parantamistavoite. Tuottavuustavoitteet tarkentuvat kun HKL:n operatiivisen tehokkuuden kehittämisohjelman tavoitteet ja konkreettiset toimenpiteet tarkentuvat.

Henkilöstökulut nousevat vuosina 2021-2022. Kuljettajia palkataan raitioliikenteen laajennuksiin.

Vuosina 2021-2022 HKL:n poisto- ja korkomenot kasvavat selvästi. Myös Länsimetro Oy:lle maksettavat rahoitusvastikkeet nousevat vuosittain.

Vuosien 2021 ja 2022 menojen noususta liikennöintimenojen osuus tullaan kattamaan HSL:n liikennöintikorvaustuloilla.

Infrakulujen noususta ylläpitokulujen osuus kokonaisuudessaan sekä pääomakuluista puolet tullaan kattamaan HSL:n infrakorvauksella. Toinen puoli infran pääomakuluista katetaan kaupungin suoralla tuella.

Investointisuunnitelma 2020-2029

Liikennelaitoksen investointisuunnitelma kattaa vuodet 2020-2029. Investointien yhteissumma on 1 762,0 milj. euroa.

Vuosien 2020-2029 suurin yksittäinen investointihanke Raide-Jokeri – hanke, johon on varattu suunnitelmakaudelle 332,7 milj. euroa, johon sisältyvät uudet raitiovaunut 90,5 milj. euroa ja uusi varikko 55,5 milj. euroa sekä ratainvestoinnit 186,7 milj. euroa; ratavaraukset sisältää vain Helsingin kaupungin osuuden vähennettynä valtionosuudella.

Kruunusillat-hankkeeseen on varattu suunnitelmakaudelle 316,8 milj. euroa. Liikennöintiä varten hankittavaan uuteen raitiovaunukalustoon on varattu 108,2 milj. euroa sekä rata- ja siltainvestointeihin sekä varikkoon yhteensä 208,6 milj. euroa.

22.08.2019

HKL:n metron käytönohjauksen ja asetinlaitteiden uusimiseen on varattu suunnittelukaudella 160,3 milj. euroa. Metron kapasiteetin lisäämisen keinoista 2020-luvulla ollaan tekemässä esiselvitystä vuoden 2019 aikana.

Investointisuunnitelmassa on varauduttu Vihdintien bulevardiin käyttöönottoon suunnittelukaudella. Vihdintien pikaraitiotiehen on varattu kalustoineen 156,5 milj. euroa vuosille 2025-2029.

Uusien metrovaunujen hankintaan on varattu yhteensä 178,5 milj. euroa. Uusiin metrojuniin, joilla on tarkoitus korvata nykyiset M100- ja M200 sarjan junat, on varattu 145,9 milj. euroa vuosille 2025-2029; vaunuhankinnan kokonaishinta-arvio on 245,0 milj. euroa. Nykyisen M300-sarjaan hankittavien 5 lisäjunan hankintaan on budjetoitu 32,5 milj. euroa vuosille 2020-2025.

Viikki-Malmin –pikaraitiotien suunnitteluun on budjetoitu yhteensä 7,0 milj. euroa vuosille 2023-2029.

Rahoitus 2020-2022

HKL nostaa uutta lainaa 140,0 milj. euroa vuosina 2020-2022. Lainaa nostetaan vaunukalustoinvestointien rahoittamiseen. Muiden investointien rahoitus hoidetaan kaupungin limiittitilin (yhdystilin) kautta. Yhdystilin saldo nousee 512,9 milj. eurolla vuosien 2020-2022 aikana ja tilin saldo on -640,3 milj. euroa 31.12.2022.

Omavaraisuusaste on 38,0 % vuonna 2020, 32,0 % vuonna 2021 ja 27,6 % vuonna 2022.

Vaikutus kaupungin talouteen 2020-2022

HKL:n vaikutus kaupungin talousarvioon tulee kolmen erän kautta: peruspääoman tuotto, HSL:n infrakoron palautus ja kaupungin suora tuki HKL:lle. HKL:n nettovaikutus kaupungin talouteen on 5,8 milj. euroa vuonna 2020, 2,6 milj. euroa vuonna 2021 ja 0,6 milj. euroa vuonna 2022.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Ari Päivärinta, taloussuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 78433
ari.paivarinta(a)hel.fi

Liitteet

1 HKL Talousarvio- ja taloussuunnitelmaesitys 2020-2022_johtokunta_22.8

22.08.2019

Asia/4

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 13.08.2019 § 231

Sosiaali- ja terveyslautakunta 13.08.2019 § 164